

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	System ochrony granic RP (Ćw. audytoryjne), PG_0020519						
Kierunek studiów	Bezpieczeństwo narodowe (P)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2027/2028		
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym - profil praktyczny		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS			3.0		
Profil kształcenia	praktyczny	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Politologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Marek Ilnicki				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		43.0	75
Cel przedmiotu	Celem zajęć będzie zapoznanie studentów z organizacyjno-prawnymi uregulowaniami dotyczącymi granicy państwowej, systemem jej ochrony, występującymi zagrożeniami i sposobami przeciwdziałania im. Analiza kluczowych kategorii pojęciowych oraz zasadniczych koncepcji zabezpieczenia granic i komunikacji międzynarodowej umożliwi zarysowanie odpowiedzi na pytanie o poziom skuteczności i adekwatności obowiązujących unormowań.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[BNMU2_W05] Dysponuje pogłębioną wiedzą o funkcjonowaniu instytucji i podsystemów bezpieczeństwa, ich wzajemnych relacjach oraz procesach zmian zachodzących między nimi, co pozwala mu identyfikować czynniki wpływające na działania w obszarze bezpieczeństwa.	Student: - posiada wiedzę na temat struktur in instytucji bezpieczeństwa krajowego i międzynarodowego - zna terminologię i definicje z zakresu bezpieczeństwa oraz procesy cywilizacyjne	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[BNMU2_W02] Ma pogłębioną wiedzę o regulacjach prawnych związanych z bezpieczeństwem oraz o państwie, władzy, polityce i administracji publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem służb specjalnych, granicznych i bezpieczeństwa państwa.	Student: - zna system bezpieczeństwa wewnętrznego Polski i udział w nim służb specjalnych i granicznych	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[BNMU2_U10] Jest przygotowana do kierowania zespołami ludzkimi w sposób uporządkowany, potrafi przygotować i realizować projekty, także te, które polegają na współdziałaniu z innymi osobami i mają charakter interdyscyplinarny i rozwiązywać zadania z zakresu planowania działań bezpieczeństwa, uwzględnia przy tym aspekty prawne i etyczne.	Student: - zna zasady dotyczące kierowania zespołami ludzkimi i organizowania współpracy w sferze bezpieczeństwa z kooperantami zewnętrznymi przestrzegając norm prawnych i etycznych	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNMU2_U06] Potrafi porządkować oraz analizować przyczyny i skutki zagrożeń bezpieczeństwa a także wskazuje istotne środki zaradcze, umiejętnie argumentując i wykorzystując zdobytą wiedzę do przekazywania posiadanej wiedzy w wypowiedziach ustnych lub/i pisemnych z zakresu bezpieczeństwa.	Student: - potrafi właściwie scharakteryzować współczesne zagrożenia i sposoby przeciwdziałania im stosując przy tym trafną argumentację	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNMU2_K02] Jest przygotowana do efektywnego reagowania na zmieniające się uwarunkowania w obszarze bezpieczeństwa, potrafi identyfikować potrzeby różnych interesariuszy oraz dostosowywać swoje działania do wymogów instytucjonalnych i społecznych.	Student: - jest przygotowany do świadomego i kwalifikowanego uczestniczenia w działaniach na rzecz bezpieczeństwa	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNMU2_K01] Jest przygotowana do aktywności na rynku pracy w obszarze bezpieczeństwa, ma świadomość konieczności samodzielnego podnoszenia kwalifikacji, zbierania i analizowania informacji, krytycznie ocenia posiadaną i zdobywaną wiedzę.	Student: - jest przygotowany do świadomego i kwalifikowanego uczestniczenia w działaniach na rzecz bezpieczeństwa	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNMU2_U13] Zachowuje się w sposób profesjonalny w pracy zawodowej oraz działalności publicznej.	Student: - prezentuje właściwe postawy obywatelską i służbową	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNMU2_W10] Ma wiedzę o działaniach instytucji publicznych oraz strukturach funkcjonujących na rzecz bezpieczeństwa.	Student: - zna system instytucjonalno-prawny dotyczący gwarantowania bezpieczeństwa publicznego	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja

Treści przedmiotu	<p>Treści programowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Polityczno-prawne uwarunkowania funkcjonowania polskiej granicy państwowej 2. Polski model ochrony granicy państwowej. 3. Organizacja i kontrola ruchu granicznego, funkcjonowanie przejść granicznych. 4. Ochrona granicy powietrznej, morskiej i lądowej. 5. Zasady egzekwowania przestrzegania prawa w polskiej przestrzeni powietrznej i na obszarach morskich. 6. Unijna standaryzacja przepisów granicznych (granice zewnętrzne i wewnętrzne UE), imigracyjnych i azylowych. 7. Wielkoskalowe systemy informacyjne (SIS II, WIZ, Eurodac). 8. Przestępczość graniczna. 9. Bezpieczeństwo komunikacji międzynarodowej. 10. Transgraniczne migracje ludności. 11. Ochrona międzynarodowa obywateli państw. 12. Kontrola legalności przebywania cudzoziemców w Polsce. 13. Operacje powrotowe, readmisja, cofnięcia z granicy osób i towarów. 14. Strzeżone ośrodki i areszty dla cudzoziemców. 15. Reżimy graniczne a ochrona praw i wolności człowieka 		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Znajomość teoretycznych aspektów bezpieczeństwa wewnętrznego i międzynarodowego. Znajomość organizacji administracji publicznej w Polsce		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	aktywność na zajęciach	70.0%	30.0%
	kolokwium ustne	51.0%	70.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ilnicki M., Formalnoprawne podstawy udziału Morskiego Oddziału Straży Granicznej w przeciwdziałaniu pozamilitarnym sytuacjom nadzwyczajnym na polskich obszarach morskich Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego, 2023, nr 28 (15). 2. Elak L., Ochrona granicy państwowej, Warszawa 2017. 3. Wisniewski B., Jakubczak R., System ochrony granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej i prognozy na przyszłość, Szczytno 2015. 4. Ilnicki M., Służby graniczne w walce z terroryzmem, Toruń 2011. 5. Pływaczewski W., Ilnicki M., Prawa człowieka w polityce migracyjnej Polski i Unii Europejskiej. Olsztyn 2016. 6. Ilnicki M. Wpływ zmian w prawie lotniczym na bezpieczeństwo państwa i przestrzeganie praw człowieka w Polsce, [w:] Teoretyczne aspekty bezpieczeństwa w lotnictwie, pod red. T. Compa, J. Rajchel, K. Załęski. Deblin 2012. 7. Ilnicki M., Bezpieczeństwo polskiej przestrzeni powietrznej, [w:] Bezpieczeństwo wielorakie perspektywy Bezpieczeństwo z perspektywy środowisk i obszarów, pod red. W. Horyn, N. A. Fechner. Poznań 2015. 8. Ilnicki M., Wykorzystanie potencjału ochronnego państwa na rzecz bezpieczeństwa polskich obszarów morskich, [w:] Edukacja dla bezpieczeństwa. Paradygmaty kultury bezpieczeństwa, pod red. A. Lymar, M. Ilnicki, Poznań 2016. 9. Ilnicki M., Przeciwdziałanie proliferacji broni masowego rażenia w warunkach morskich, [w:] W trosce o bezpieczne jutro. Reminiscencje i zamierzenia, pod redakcją A. Gałęcki, Poznań 2019. <p>M. Ilnicki i inni, Zasady użycia sił morskich RP w sytuacjach nadzwyczajnych w pokojowych warunkach funkcjonowania państwa, Gdynia 2022</p>	
	Uzupełniająca lista lektur	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 12 października 1990 roku o ochronie granicy państwowej. 2. Ustawa z dnia 30 grudnia 2013 roku o cudzoziemcach. 3. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji Wizowej. 4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (tekst jednolity). 	
	Adresy eZasobów		

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sposoby ustanawiania granic państwowych. 2. Geneza obecnych granic RP. 3. Znaczenie granic dla bezpieczeństwa państwa. 4. Rodzaje granic w Unii Europejskiej i w Polsce oraz zasady ich przekraczania. 5. Egzekwowanie przestrzegania prawa w polskiej przestrzeni powietrznej i na obszarach morskich. 6. Zintegrowany system zarządzania granicami zewnętrznymi UE. 7. Wieloskalowe systemy informacyjne wykorzystywane w zarządzaniu granicami. 8. Organizacja kontroli lotniczego ruchu granicznego. 9. Organizacja kontroli morskiego ruchu granicznego. 10. Organizacja kontroli kolejowego i drogowego ruchu granicznego. 11. Rodzaje przejść granicznych i sposoby ich ustanawiania. 12. Rodzaje wiz. 13. Przeprowadzanie kontroli granicznej. 14. Bezpieczeństwo komunikacji międzynarodowej. 15. Transgraniczne migracje ludności. 16. Ochrona międzynarodowa obcokrajowców. 17. Kontrola legalności przebywania cudzoziemców w Polsce. 18. Operacje powrotowe, readmisja, cofnięcia z granicy osób i towarów. 19. Strzeżone ośrodki i areszty dla cudzoziemców. 20. Okoliczności i przebieg przeprowadzania kontroli osobistej i przeszukania.
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.